

การจัดบริการสุขภาพช่องปาก ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ปี 2557

อมราภรณ์ สุพรรณวิวัฒน์* ส.บ., บธ.ม.
สุณี วงศ์คงคาเทพ** ท.บ., ส.ม., อบ. (ทันตสาธารณสุข)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดบริการสุขภาพช่องปากในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ปี 2557 ใน 3 ด้านคือ 1) รูปแบบการจัดบริการสุขภาพช่องปากในรพ.สต. 2) งบประมาณในการจัดบริการสุขภาพช่องปากในรพ.สต. และ 3) ศักยภาพของรพ.สต./ศสม. และทันตภิบาลในการจัดบริการสุขภาพช่องปากโดยเก็บข้อมูล 2 ส่วนคือ คือ 1) การวิเคราะห์ผลงานการจัดบริการสุขภาพช่องปากใน รพ.สต. รายเขตและจังหวัด จากเอกสารรายงานผลการตรวจราชการรายจังหวัดปี 2557 ของสำนักงานตรวจและประเมินผล สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขและ ข้อมูลจาก 43 แห่ง 2) การสำรวจเชิงปริมาณด้วยแบบสำรวจความคิดเห็นที่พัฒนาขึ้นเฉพาะการวิจัยนี้จำนวน 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 แบบสำรวจความคิดเห็นของทันตแพทย์โรงพยาบาล และ ชุดที่ 2 แบบสำรวจความคิดเห็นของทันตภิบาลในรพ.สต. ผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ 58.3 ของ รพ.สต. มีการจัดบริการสุขภาพช่องปากสัปดาห์ละ 1 วัน ร้อยละ 38.6 มีผลงานบริการตามเกณฑ์ 200 ครั้งต่อ 1,000 ประชากร งบประมาณในการจัดบริการสุขภาพช่องปากในรพ.สต. ไม่เพียงพอ ทันตภิบาล รพ.สต. ประเมินศักยภาพตนเองในการจัดบริการได้ดีเกินกว่าร้อยละ 60.0 คือ การตรวจสุขภาพช่องปากเด็กและการทำฟลูออไรด์วารินซ์เด็กกลุ่มเสี่ยงในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การตรวจสุขภาพช่องปากนักเรียนประถมส่วนปัญหาการจัดบริการสุขภาพช่องปากในรพ.สต. คือ ระเบียบการใช้เงินยุ่งยาก จำนวนทันตภิบาลไม่เพียงพอขาดผู้ช่วยงานทันตกรรม ปัญหาการลงข้อมูลผลงานในระบบ 43 แห่ง ผู้ปกครองไม่ร่วมมือในการดูแลสุขภาพช่องปากของเด็ก เครือข่ายไม่ร่วมมือในการแก้ปัญหาทันตสุขภาพในพื้นที่ ค่าตอบแทนทันตภิบาลน้อยไม่สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานและ แนวทางจัดสรรค่าตอบแทนแก่ทันตภิบาลไม่เหมือนกันในแต่ละพื้นที่

คำสำคัญ : การจัดบริการสุขภาพช่องปาก, โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

* สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

** สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

Oral health services at health promoting hospitals in 2014

Ammaraporn Suphanwiwat* *B.P.A., M.B.A.*

Sunee Wongkongkathep** *D.D.S., M.P.H., Diplomate (Thai Board of Dental Public Health)*

Abstract

This study aimed to study the oral health services at health promoting hospitals in 2014 in 3 aspects: 1) models of oral health promotion services at health promoting hospitals 2) expenditure of oral health services at health promoting hospitals; and 3) competency of health promoting hospitals and dental nurse in providing oral health services. Data were collected from 2 parts: 1) analysis of oral health services in health promoting hospitals, by health service provider board office and provincial zone, from the annual report of the bureau of inspection and evaluation under the Ministry of public health in 2014 and data from 43 files report; and 2) quantitative study by using 2 sets of custom questionnaires, for dentist and for dental nurse working in health promoting hospitals. The results showed 58.3 per cent of health promoting hospitals provide oral health service 1 day a week, 38.6 per cent could reach the standard of service which is 200 visits per 1,000 population. There was an inadequate financial support for providing oral health service in health promoting hospitals. More than 60 per cent of dental nurses in health promoting hospitals perceived their competency as 'good' for oral health examination, and fluoride varnish application in child care centre; and oral health examination in primary school students. The problems of oral health service in the health promoting hospitals were complicated financial regulation, inadequate dental nurses, lack of dental assistants, problem of 43 files data recording, parents' co-operation in oral health care, network co-operation in dental health problem solving, low incentive compensation for dental nurse; and allocation pattern of compensation was different by each area.

Key words : *oral health services, health promoting hospital*

---

*Bureau of dental health, department of health, MOPH.

**Bureau of dental health, department of health, MOPH.